

AUTOKLUB České republiky

PŘÍRUČKA ČASOMĚŘIČE RALLY

2023

4. doplněné vydání

platnost: jaro 2023

Autoři: Dagmar a Ivo Kratochvílovi, Ladislav Just, Ota Berka
Formální úprava: Daniel Kratochvíl
Obrázková příloha: Pavol Bednárik

OBSAH

1.	ÚVOD.....	3
2.	POUŽITÉ ZKRATKY:.....	3
3.	WEBOVÉ STRÁNKY VĚNUJÍCÍ SE PROBLEMATICE ČASOMĚŘIČŮ RALLY.....	3
4.	ZÁKLADNÍ POVINNOSTI ČASOMĚŘIČE – NSŘ B.3.7.....	3
4.1.	ZÁKLADNÍ VYBAVENÍ ČASOMĚŘIČE.....	4
5.	NÁHRADY ČASOMĚŘIČŮ – NSŘ B.2.7.....	5
6.	DELEGACE NA SPORTOVNÍ PODNIK.....	5
7.	INSTRUKTÁŽ PŘED SPORTOVNÍM PODNIKEM.....	5
8.	KONTROLNÍ LISTINY.....	6
9.	JÍZDNÍ VÝKAZ – SPR 19.3.....	6
10.	KONTROLY – OBECNÉ POŽADAVKY – SPR 42.....	6
10.1.	SLED KONTROL A SMĚR JÍZDY – SPR 42.5.....	7
10.2.	TECHNICKÁ PŘEJÍMKA – SPR 31.....	8
10.3.	SHAKEDOWN – SPR 36.....	8
10.4.	UZAVŘENÉ PARKOVIŠTĚ (PARC FERMÉ) – SPR 63.....	9
10.5.	START DO RALLY – SPR 40.....	9
10.6.	PRŮJEZDNÍ KONTROLA – SPR 43.....	10
10.7.	ČASOVÁ KONTROLA – SPR 44.....	10
10.8.	ČASOVÁ KONTROLA PŘED STARTEM RZ – SPR 44.3.....	11
10.9.	START DO RZ – SPR 48.....	12
10.10.	LETMÝ CÍL RZ – SPR 49.....	16
10.11.	STANOVIŠTĚ STOP – SPR 49.2.....	17
10.12.	KONTROLA PŘESKUPENÍ – SPR 46.....	18
11.	SUPER RZ – SPR 51.....	20
12.	OKRUHOVÉ RZ – SPR 51.5.....	20
12.1.	Organizace startu.....	20
12.2.	ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNÉHO VJEZDU A VÝJEZDU POSÁDKY.....	21
13.	SERVIS – SPR 56.....	22
13.1.	SERVISNÍ ZÓNA – SPR 57.....	22
13.2.	FLEXI SERVIS – SPR 59.....	23
14.	CÍL SOUTĚŽE.....	23
15.	MĚŘÍCÍ APARATURA.....	24
16.	PŘÍLOHY.....	25
16.1.	JÍZDNÍ VÝKAZ – VZORY.....	25
16.2.	JÍZDNÍ VÝKAZ – OKRUHOVÁ A POLOOKRUHOVÁ RZ.....	26
16.3.	OBLASTI KONTROL.....	26
16.4.	SERVISNÍ ZÓNA.....	27
16.5.	FLEXI SERVIS.....	28
16.6.	DOPORUČENÝ SEZNAM VYBAVENÍ ČASOMĚŘIČE.....	28

ÚVOD

Tato příručka popisuje práci časoměřiče na automobilových rally na jednotlivých kontrolních stanovištích na základě zkušeností z praxe a v žádném případě **nenahrazuje** Národní sportovní řády ani Standardní propozice RALLY.

1. POUŽITÉ ZKRATKY:

- AČR Autoklub české republiky
- ČA časoměřič
- ČK časová kontrola
- FIA Mezinárodní automobilová federace
- HČA hlavní časoměřič
- JV jízdní výkaz
- KL kontrolní list
- KP kontrola přeskupení
- LC letmý cíl
- NSŘ Národní sportovní řády
- ONI dohledový a vyhledávací systém
- PK průjezdní kontrola
- RSS Rallysprint Série
- RZ rychlostní zkouška
- SK sportovní komisař
- SPR Standardní propozice rally
- TP technická přejímka
- UP uzavřené parkoviště
- ZU zvláštní ustanovení

2. WEBOVÉ STRÁNKY VĚNUJÍCÍ SE PROBLEMATICE ČASOMĚŘIČŮ RALLY

<http://www.autoklub.cz/> – Oficiální webové stránky AČR (NSŘ, SPR, formuláře atd.)

<https://www.autoklub.cz/motorsport/automobily/komise/informacni-vestnik-casomericu-acr/>

3. ZÁKLADNÍ POVINNOSTI ČASOMĚŘIČE – NSŘ B.3.7

Povinnosti časoměřičů (ČA) jsou dány Národními sportovními řády (NSŘ), Standardními propozicemi Automobilového sportu Autoklubu ČR a pokyny hlavního časoměřiče (HČA).

Práce ČA je týmová práce. Vzájemně si pomáhejte tak, aby případné problémy jsme si vyřešili mezi sebou a nedostaly se mimo nás. Pokud se najdou nedostatky v práci jednotlivce, ostatní činovníci i jezdci budou poukazovat na špatnou práci časoměřičů všeobecně.

Podmínky získání licence časoměřiče a další informace jsou uvedeny v NSŘ, oddíl B.

Základní povinností ČA je:

- Dostavit se na podnik včas podle pokynů HČA.
- Po příjezdu se ohlásit HČA, který vám dá potřebné instrukce.
- Odstartovat závod (pokud o tom rozhodne ředitel).
- Být na stanovišti nejméně 90 min. před časem průjezdu prvního soutěžního vozu dle pokynů HČA.
- Stanoviště musí být v pohotovosti 60 min. před ideálním časem průjezdu prvního soutěžního vozu.
- Kontroly musí být připraveny fungovat nejméně 30 min. před ideálním časem průjezdu prvního soutěžního vozu.
- Po příchodu na stanoviště zkontrolovat správné rozmístění cedulí.
- Pro měření používat přidělenou měřicí aparaturu. Pro měření rally a sprintrally používat zejména hodiny ALGE a HEUER.
- Sepsat a sestavit na vlastní odpovědnost kontrolní listiny (KL) a předat je se všemi potřebnými dokumenty HČA. Údaje psát úplně, čitelně, nepřepisovat údaje.
- Do KL, případně na její zadní stranu, napsat pozorování (řešení nestandardních situací). O všech pozorováních informovat co nejdříve HČA.
- Časy a výsledky sdělit pouze HČA, sportovnímu komisaři nebo řediteli soutěže nebo podle pokynů těchto osob.
- ČA, který bude mít na stanovišti časoměřiče - adepta je povinen s ním aktivně spolupracovat a poskytnout mu maximum informací týkající se činnosti na stanovišti a obsluhy měřicí aparatury. O činnosti adepta následně informovat HČA.
- Na všech podnicích měřit časy a synchronizovat hodiny, zejména start a cíl dle pokynů HČA.
- Po celou dobu konání podniku nosit viditelně umístěnou platnou licenci, reflexní vestu nebo rukáv.
- Bez pokynu HČA neopouštět při závodě určené stanoviště.
- Pokud si ČA není jistý danou situací nebo svým rozhodnutím, doporučuje se situaci nafotit a konzultovat záležitost s HČA.

Všichni delegovaní činovníci včetně časoměřičů nesmí užívat drogy a alkohol. Na jednotlivých podnicích mohou být prováděny kontroly jednak ředitelem závodu nebo hlavním sportovním komisařem (NSŘ A.2.16.5).

3.1. ZÁKLADNÍ VYBAVENÍ ČASOMĚŘIČE

- Radiobudíček
- Psací potřeby (propisky, tužky, zvýrazňovače)
- Podložka na psaní
- Standardní propozice
- Národní sportovní řády
- Zvláštní ustanovení
- Mobilní telefon, nabíječka
- Reflexní časoměřičská vesta, rukáv
- Licence
- Viz příloha 16.6.

4. NÁHRADY ČASOMĚŘIČŮ – NSŘ B.2.7

Náhrady ČA (hodinová sazba) jsou definovány NSŘ platnými pro daný rok. Každý časoměřič má nárok na náhradu prokázaných jízdních výdajů, stravné podle příslušných právních předpisů a odpovídající ubytování.

Všichni delegovaní ČA mají nárok na odměnu za vykonanou práci. Pracovní výkon se počítá od stanoveného nástupu na stanoviště. Vedle doby trvání podniku je nutné započítat dobu na přípravu a likvidaci stanoviště max. 2 hodiny. Za instruktáž taktéž náleží odměna.

V případě špatného výkonu funkce může pořadatel jednotlivci nebo skupině, po dohodě s příslušným hlavním činovníkem, sjednanou částku snížit.

Každý ČA musí odevzdat HČA požadované dokumenty: dohodu o provedení práce, správně a úplně vypsany cestovní příkaz, skutečně odpracované hodiny, kopii technického průkazu a doklad o nákupu PHM, pokud bylo předem povoleno použití vlastního osobního automobilu. Bližší instrukce obdrží ČA při instruktáži.

5. DELEGACE NA SPORTOVNÍ PODNIK

ČA se zúčastní podniku na základě delegace. Delegace se provádí zasláním delegačního dopisu elektronicky, popř. telefonickým pozváním. Delegovaný ČA musí po obdržení delegačního dopisu potvrdit v co nejkratší době svoji účast podle pokynů v dopise, nebo se co nejdříve omluvit HČA.

Delegační dopis obsahuje tyto údaje: název podniku, místo a čas instruktáže, spojenou dopravu na místo instruktáže, kterou jsou ČA povinni dodržet. Delegační list může též obsahovat pokyny pro potřebné vybavení, časový harmonogram soutěže, předběžně přidělené stanoviště popř. další informace.

6. INSTRUKTÁŽ PŘED SPORTOVNÍM PODNIKEM

Delegovaní ČA jsou povinni se zúčastnit instruktáže. Při instruktáži ČA poslouchají instrukce a nevěnují se jiné činnosti (rozhovorům s kolegy, psaní cestovního příkazu). V případě nejasnosti o práci na svém pracovišti, je ČA povinen se při instruktáži zeptat HČA, který nejasnosti vysvětlí. Nebojte se zeptat, třeba to pomůže i ostatním.

Pokud bude na přiděleném stanovišti používána měřicí aparatura, převezmou si ČA po skončení instruktáže kompletní měřicí aparaturu, zkontrolují si její úplnost a funkčnost (např. nabití baterií).

Po instruktáži se ČA, kteří jsou určeni na jednotlivá stanoviště, dohodnou s kolegou, který je na stanovišti před nebo za jeho stanovištěm o způsobu, kdy a jak se dopraví nebo dostaví na určená stanoviště. Pokud nemají na sebe kontakt, tak si ho vzájemně vymění.

7. KONTROLNÍ LISTINY

Na všech stanovištích se vyplňují KL, o kterých všeobecně platí, že veškeré zápisy musí provádět ČA (případně zapisovatel pod dohledem ČA) naprosto čitelně, tak aby bylo možno zápisy jednoznačně přečíst. KL je NEJDŮLEŽITĚJŠÍ dokument.

Před začátkem činnosti řádně vyplnit hlavičku KL – název podniku, označení stanoviště, umístění stanoviště, datum a jména ČA (ne podpis – ten nebývá čitelný). Nutno uvést čas zřízení a ukončení činnosti stanoviště. Pokud má KL více stran, očíslovat jednotlivé listy.

V průběhu trvání kontroly vyplňovat čitelně startovní čísla, příslušné časy, penalizace a pozorování činovníků.

Po ukončení práce na stanovišti ČA zkontroluje KL (zejména penalizace), vypíše počet průjezdů, případně poznámky a KL podepíše. KL i s vrácenými JV vloží do obálky (obdrženou na instruktáži). Obálku podle informací HČA dopraví na ředitelství buď cestou svozu výsledků nebo osobně.

8. JÍZDNÍ VÝKAZ – SPR 19.3

Karta určená pro potvrzení a zápis časů v různých kontrolách zřízených na tratích rally (viz Příloha 16.1.).

Každá posádka je zodpovědná za svůj JV, za předložení JV v kontrolách, za přesnost zaznamenání, za každý zápis v JV.

Do JV píše pouze ČA a to do kolonky, která je určena pro jejich aktuální stanoviště. V žádném případě nedopisuje chybějící záznamy z předchozích stanovišť. Spojovací úsek vyhodnotí včetně případných penalizací. Penalizace co nejrychleji nahlásí HČA.

Chybějící záznam, potvrzení času z jakékoliv kontroly, nepředání JV v některé kontrole – posádka bude považována za odstoupenou v dané kontrole.

Na stanovišti je posádka povinna JV předložit ČA. V žádném případě posádka nežádáme o předložení JV, nebereme z ruky, nesdělujeme časy. Rozhodující je čas, kdy nám posádka sama JV předá. Proto věnujte zvýšenou pozornost času předávání. Vyhrocené situace poznamenejte do KL včetně času (hod., min. sek.), kdy vám posádka JV dala.

9. KONTROLY – OBECNÉ POŽADAVKY – SPR 42

Všechny kontroly, tj. časové, průjezdní, starty, cíle a stop RZ, přeskupení se označují jednotnými panely schválenými FIA, jejichž vzhled a vzdálenosti jsou uvedeny v SPR Příloha č. I -1 a v kapitole 16 Přílohy (16.3.). Oblast mezi prvním žlutým návěštím a koncovým béžovým znakem se třemi příčnými pruhy je považována za oblast kontroly.

Oblast nejméně 5 m před a 5 m za stanovištěm kontroly musí být po obou stranách vozovky chráněna zábranami, aby byl zajištěn správný průběh činnosti kontroly.

Kontroly musí být připraveny fungovat nejméně 30 minut před ideálním časem průjezdu prvního soutěžního vozu.

Stanoviště kontroly musí být v POHOTOVOSTI jednu hodinu před ideálním časem průjezdu prvního soutěžního vozu dle časového harmonogramu (pokud není na instruktaži stanoveno jinak). Proto je nutno počítat s možnými dopravními problémy nebo hledáním místa stanoviště, tudíž vyjeďte s dostatečnou rezervou. Po příjezdu na stanoviště se představte vedoucímu kontroly a dohodněte bližší podrobnosti činnosti stanoviště. „Být v pohotovosti“ znamená, být fyzicky na stanovišti, vědět, kdo je vedoucí stanoviště, mít bezpečně odstavené auto, připravený budíček, KL pro případné zaznamenávání průjezdů organizačních vozidel a provádět např. rozestavení techniky, spouštění hodin, kontrolu rozestavení panelů atd.

Při zřizování svého stanoviště musí ČA dbát bezpečnosti své, měřicí techniky, vozidla. V případě umístění stanoviště na nebezpečném místě, kontaktujte ihned po příjezdu HČA.

Dále je nutno co nejdříve spustit, seřadit čas. Na startu RZ sladit startovací hodiny s hodinami v ČK před RZ. Zkontrolovat umístění a upevnění návěštních tabulí (viz příloha 16.3.), případně zařídit jejich správné osazení. ČA hlásí pohotovost svého stanoviště HČA, nejčastěji formou SMS.

Při průjezdu organizačních a bezpečnostních vozidel, provádí ČA záznamy o jejich průjezdu na druhou stranu KL, včetně časových údajů. U předjezdců (startovní čísla 000, 00, 0) provádí ČA standardní činnost stejně jako u jezdců (zápis do JV a KL).

Časy průjezdů předjezdců:

000	- 15 min.
00	- 12 min.
0	- 10 min.

Časy předjezdců může ředitelství upravovat podle délky RZ.

Doba zastavení v kontrolní oblasti je omezena na dobu nutnou pro vykonání kontrolních operací.

Pokud ředitel rally nerozhodne jinak, ukončí ČA činnost 15 minut po ideálním čase poslední soutěžní posádky zvětšeném o dobu stanovenou pro odstoupení. Činnost stanoviště může být ukončena i po průjezdu otevíracího vozidla a se souhlasem HČA. V případě pochybnosti je ČA povinen se před opuštěním stanoviště informovat u HČA.

Po skončení rally smí ČA odjet až po odevzdání měřicí aparatury a dalšího zapůjčeného materiálu určenému pracovníkovi a po souhlasu HČA nebo určeného zástupce.

ČA ve všech kontrolních bodech vedou KL a zapisují do JV.

9.1. SLED KONTROL A SMĚR JÍZDY – SPR 42.5

Posádka musí mít v každé kontrole potvrzen průjezd ve správném sledu a ve správném směru trati rally. Je zakázáno znovu vjíždět do kontrolní oblasti.

Pokud posádka přijede se soutěžním vozem do kontroly z jiného směru anebo pokud posádka nepříjede do kontroly po správné cestě, upozorní ČA posádku na tuto skutečnost. V případě, že posádka na zápisu času do JV trvá, zapíše ČA do JV i KL čas a k oběma záznamům popíše situaci (např.: „Vozidlo stálo na jiné cestě“). O této skutečnosti neprodleně informuje HČA.

9.2. TECHNICKÁ PŘEJÍMKA – SPR 31

Vozidlo může být k přejímce přistaveno zástupcem týmu (soutěžícího), pokud není v ZU jiné upřesnění.

Časový harmonogram TP musí být uveden v ZU nebo prováděcích ustanoveních.

DODATEK PRO ČR

Pořadatel určí každé posádce přesný čas TP. K administrativní přejímce se posádky dostaví podle programu uvedeného v ZU (zpravidla 30 min. před TP). Ve výjimečných případech může ředitel soutěžícímu povolit změnu stanoveného času. Sledováním času příjezdu k TP pořadatel pověří oficiálního ČA. Dřívější příjezd může být umožněn jen v případě, že je prostor TP volný.

Po zkontrolování příjezdu (ještě před stanovištěm TP) budou provedeny úkony spojené s povinnou instalací sledovacího systému ONI. Soutěžním vozům, které nebudou mít monitorovací zařízení, nebude povolen start.

K technické přejímce musí mít vozidlo na předepsaných místech připevněna identifikační čísla.

Postup při záznamu času je obdobný jako při vstupu do UP. ČA zapisuje do KL startovní číslo, skutečnou dobu příjezdu vozidla a ideální dobu TP, uvedenou v technické kartě, ve formátu hodiny-minuty. Vyhodnocujeme pouze opožděné příjezdy proti stanoveným. Do technické karty dává ČA podpis do kolonky: čas příjezdu na TK, tím potvrzuje průjezd posádky ČK před TP.

Záznamy musí být přesné a jasné. Stanoviště ČA na příjezdu k TP bude označeno červeným panelem ČK. Zřízení stanoviště konzultujte s technickým komisařem – podle podmínek a možnosti. Stanoviště postavte v těsné blízkosti vjezdu na TP ale tak, abyste obsáhli všechny případné vjezdy na všechna stanoviště TP.

9.3. SHAKEDOWN – SPR 36

Shakedown může být uspořádán jako mediální a reklamní příležitost a zároveň proto, aby soutěžícím umožnili vyzkoušet si své vozy. Shakedown by měl odpovídat celé rally, proto musí být použita všechna potřebná bezpečnostní opatření. Pro shakedown může být použita Super RZ, část RZ nebo část trati rally, ale za podmínky, že bude v opačném směru než při rally. Před shakedownem musí vozy projít technickou přejímkou. Servis během shakedownu se může provádět pouze v hlavní servisní zóně, pokud v ZU není povoleno jinak.

ČA na startu shakedownu vede KL a vydává posádkám speciální JV. Měření v cíli shakedownu probíhá stejně jako u běžné RZ. ČA na stanovišti Stop vede obvyklou KL. Do JV запиše cílový čas a dosažený čas, JV vrátí posádce.

HČA nebo pověřený pracovník ředitelství může volat i v průběhu testovací RZ do STOP a požadovat informace o dosažených časech.

DODATEK PRO ČR

Pro rally MČR musí být shakedown uspořádán povinně.

9.4. UZAVŘENÉ PARKOVIŠTĚ (PARC FERMÉ) – SPR 63

Oblast, ve které není povolena žádná činnost, kontrola, seřizování a opravy na autě. Vozidla podléhají režimu uzavřeného parkoviště (UP):

- od okamžiku vjezdu do parkoviště přeskupení až do výjezdu z něj,
- od okamžiku vjezdu do oblasti kontroly až do odjezdu z ní,
- od příjezdu do cíle soutěžní části rally až do souhlasu sportovních komisařů s otevřením UP

Kontrolní zóny u rally jsou pokládány za UP od panelu začátku oblasti kontroly (žlutý znak) až po konec oblasti (béžový znak).

Celý úsek od ČK před RZ až po start RZ je považován za jednu oblast kontroly s režimem UP. Také celý úsek od cíle RZ až po Stop RZ je považován za jednu oblast kontroly s režimem UP.

Jakmile posádka zaparkuje svůj vůz v UP, musí vypnout motor a uzavřené parkoviště opustit. Nikdo, s výjimkou činovníků rally vykonávajících specifické funkce, nemá povolen přístup do UP.

Posádka může vstoupit do UP 10 minut před svým startovním časem.

Jen činovníci stanoviště nebo členové posádky mohou tlačit nebo táhnout soutěžní vůz uvnitř UP.

Posádka nesmí v UP dělat žádné úpravy či opravy na vozidle bez přítomnosti technického komisaře.

Překročí-li doba potřebná na opravu původně stanovený startovní čas, bude posádce po opravě přidělen nový startovní čas a bude jí za překročení času udělena penalizace 1 minuta za každou minutu nebo zlomek minuty, ale nesmí být překročeno max. povolené zpoždění.

Pod dohledem technického komisaře nebo pověřeného pořadatele může posádka a maximálně 3 členové týmu vyměnit okenní sklo.

Uzavřené parkoviště po skončení rally

Na vjezdu do závěrečného UP bude vždy zřízena standardní ČK s licencovaným ČA. Povinností ČA na vjezdu do UP na konci soutěže je zkontrolovat podle své KL skutečnou přítomnost všech soutěžních vozidel v UP a také naopak, že všechna soutěžní vozidla, která jsou v UP, jsou zapsaná v KL.

9.5. START DO RALLY – SPR 40

Před startem může organizátor shromáždit soutěžní vozy v oblasti startu, do které mohou být vozy přistaveny před startovním časem za podmínek uvedených v ZU. V oblasti startu není povolen žádný servis. Soutěžní část rally začíná v ČK 0.

Posádce, která se zpozdí na startu sekce o více než 15 minut, nebude povolen start do této sekce. Pokud se posádka dostaví na start do 15 minut, poznamená ČA do KL a do JV čas, kdy byla posádka připravena ke startu. To je čas, kdy se posádka ohlásila startujícímu ČA, a vozidlo bylo v dohledu. Posádka bude poté odstartována v nejbližší možné celé minutě, která jí bude zapsána do JV jako skutečný startovní čas. Ve stejné minutě bude odstartována i posádka, která má dle startovní listiny startovat v téže minutě. To znamená, že v jedné minutě budou startovat 2 vozidla – platí pouze pro start do rally.

Startovní pořadí do dalších etap se stanoví na základě klasifikace v cíli poslední RZ předešlé etapy. Startovní listinu obdrží ČA od HČA.

Všechna vozidla startují v jednominutových intervalech podle startovní listiny, pokud není v předpisech nebo v ZU rally stanoveno jinak. Ředitel rally může kvůli bezpečnosti přeradit jezdce na startu nebo změnit časové intervaly mezi vozy.

Vozidla mohou být označena na předním skle samolepkou s číslicí označující odstup od předchozího vozidla (tzv. priorita). Startovní interval může být zvýšen před startem skupiny vozidel jiné kategorie, např. historických automobilů (většinou min. o 3 min.). Po příjezdu vozidla na startovní rampu zapíše ČA do KL i JV startovní číslo a skutečný čas startu a JV předá posádce.

Start se provádí nejčastěji státní vlajkou ČR nebo praporkem, není-li určeno jinak. Způsob startu je upřesněn v ZU.

Obvyklý způsob startu: 5 sekund před celou minutou startovního času posádka startér zvedne praporek před přední kapotu vozidla a v celou minutu mávne praporkem vzhůru. Tím vozidlo odstartuje.

Při použití státní vlajky se nesmí vlajka dotýkat země, vozidla, ani jiného předmětu. (ČA poučí případného startéra – např. VIP)

Penalizaci za zpoždění (rozdíl předepsaného času a času, kdy se posádka ohlásila) zapíše ČA do JV a do KL.

Nesmí být odstartována posádka bez JV. Předjezdcům (start. číslo 000, 00 a 0) vždy vydat JV a zapsat čas.

9.6. PRŮJEZDNÍ KONTROLA – SPR 43

V těchto kontrolách označených znaky uvedenými ve SPR Příloha č. I – 1 musí časoměřiči stanoviště posádce JV pouze orazítkovat anebo podepsat ihned po jeho předložení, ale bez záznamu času průjezdu. Do KL se zaznamenává st. číslo a orientační čas (hodiny a minuty).

9.7. ČASOVÁ KONTROLA – SPR 44

V těchto kontrolách ČA vyznačí do jízdního výkazu čas, kdy jim byl výkaz předán posádkou. Naměřený čas bude zaznamenán v celých minutách.

Kontrolní postup začíná ve chvíli, kdy vůz míjí panel na vjezdu (žlutý panel) do oblasti časové kontroly.

Mezi panelem (žlutým) na vjezdu do oblasti kontroly a stanovištěm kontroly (červený panel) nesmí posádka zastavit, ani nesmí jet nepřiměřeně pomalu.

Měření a zaznamenání času do JV může být provedeno jedině tehdy, jsou-li oba členové posádky i s vozidlem v oblasti kontroly a v těsné blízkosti stolku kontroly. Zaznamenaný čas přesně odpovídá okamžiku, kdy jeden z členů posádky předloží jízdní výkaz ČA.

Není-li zajištěn volný příjezd vozidla ke stanovišti ČK, může se ke stolku ČA s jízdním výkazem dostavit jeden člen posádky. Pro záznam času je rozhodující okamžik předložení jízdního výkazu ČA.

Tento skutečný čas, ve kterém byl jízdní výkaz předložen posádkou, vyznačí ČA ručně nebo razítkovacími hodinami do jízdního výkazu a nic jiného.

Ideální čas v kontrole se stanoví připočtením předepsané jízdní doby, k času startu RZ nebo k času odjezdu z předcházející ČK. Jízdní doba i časy se vyjadřují v celých minutách.

Za kontrolní čas odpovídá samotná posádka, která se může řídit oficiálními hodinami na kontrolním stolku. ČA nemohou podávat žádné informace o ideálním kontrolním čase.

Posádka nepodléhá žádné penalizaci za předčasný příjezd, vjede-li vozidlo do oblasti kontroly v ideální kontrolní minutě nebo v minutě předcházející. Případné dřívější vjetí do oblasti kontroly ČA zapíše do KL a oznámí HČA.

Každý rozdíl mezi skutečným a ideálním časem bude penalizován takto:

- za pozdní příjezd: 10 sekund za každou minutu nebo zlomek minuty
- za předčasný příjezd: 1 minuta za každou minutu nebo zlomek minuty

Předčasný příjezd může pořadatel posádkám povolit za předpokladu, že to uvede v ZU nebo později v prováděcích ustanoveních.

Není-li v ZU stanoveno jinak, je při mistrovství ČR předčasný příjezd bez jakékoliv penalizace povolen do cíle rally. V ostatních případech musí být předčasný příjezd povolen v ZU nebo v prováděcích ustanoveních.

V časové kontrole se používají většinou elektronické dálkově řízené hodiny. Při jejich poruše, nebo nejsou-li k dispozici, se posádky informují jiným způsobem. Proto musí mít ČA i své vlastní hodiny (radiobudík) seřizeny na přesný čas.

ČA zapíše čas do odpovídající kolonky JV a do kontrolní listiny. Poté JV vyhodnotí a případnou penalizaci (předčasný příjezd znaménko – (mínus), pozdní příjezd znaménko + (plus), nulová penalizace (0) zaznamená do pravého sloupce JV a taktéž do KL.

V případě podání JV více posádek ve stejné minutě píše ČA všem posádkám stejný čas.

9.8. ČASOVÁ KONTROLA PŘED STARTEM RZ – SPR 44.3

V této ČK platí stejná pravidla, jako v samostatné ČK.

V časové kontrole na konci traťového úseku zaznamená časoměřič do jízdního výkazu posádky jak skutečný čas příjezdu (podání jízdního výkazu), tak i předpokládaný čas startu do RZ. Musí zde být zachován 3minutový interval mezi ČK a předpokládaným startem do RZ, během kterého se může posádka připravit na start do RZ a přijet na startovní čáru.

Dostaví-li se dvě nebo více posádek do časové kontroly před startem do RZ ve stejné minutě, budou jejich předpokládané časy startu do RZ stejné. Dobu startu jednotlivých vozidel určí startér podle pořadí jejich příjezdu na start RZ.

Po zastavení či zrušení RZ bude v ČK před startem zaznamenán do JV jak čas příjezdu, tak i předpokládaný čas startu do následujícího traťového úseku, který je o 3 minuty větší. Není-li zajištěn volný příjezd vozidla ke stanovišti ČK, může se ke stolku ČA s jízdním výkazem dostavit jeden člen posádky. Pro záznam času je rozhodující okamžik předložení jízdního výkazu ČA. Doba čekání před startem RZ je neutralizována a pro vozidla i posádky platí režim UP (posádky však nemusí opustit vozidlo a řídit se pokyny příslušných činovníků). Při zastavení RZ zůstává ČA na stanovišti ČK.

Po zapsání času v ČK odjede soutěžní vůz přímo na start RZ, kde bude posádka odstartována způsobem stanoveným v SPR.

V případě, že se vyskytne rozdíl mezi předpokládaným časem startu do RZ a časem skutečného startu, je závazný čas startu do RZ, pokud sportovní komisaři nerozhodnou jinak.

Čas startu do RZ bude startovním časem pro výpočet ideálního času do další ČK.

9.9. START DO RZ – SPR 48

V rychlostních zkouškách se čas měří s přesností na desetiny sekundy.

Po příjezdu na stanoviště nejdříve postavíme a spustíme startovací aparaturu. Nastavení startovacích hodin musí souhlasit s údajem hodin v ČK. Startovací hodiny umístíme tak, aby byly v zorném poli jezdce i spolujezdce (cca 3 m za startovní čarou ve výšce asi 1,5m). Tiskárnu umístíme na stůl, do našeho zorného pole tak, aby případné špatné počasí nemělo vliv na čitelnost záznamu.

Při práci s měřicí aparaturou postupujte přesně podle návodu, který je umístěn v kufru.

Následně projednáme s vedoucím RZ místo startu, postupy či změnu stanoviště v případě zrušení RZ a použití objízdné tratě. Současně si vyžádáme tiskopisy pro Zrušení RZ.

V případě, že stanoviště máme na velkém prostranství či široké cestě, doporučujeme zúžit si startovací prostor, tak aby pro vozidlo byl prostor o šíři asi 3 m (jinak se uběháte). Zúžení provedete za pomoci vedoucího RZ či sami pomocí tabulí, pásky, hasičského přístroje apod.

Vedoucí RZ dává pokyn k zahájení startování do RZ, k přerušení RZ a k případnému zrušení RZ na příkaz ředitele soutěže.

Vozidla do RZ startují nejdříve v čase předpokládaného startu. Nikdy nesmí startovat dvě auta v jedné minutě. Pokud ředitel stanovil pro některé posádky větší rozestupy, je nutné je dodržet.

RZ začínají pevným startem s vozidlem na startovní čáře. Čas startu do RZ bude startovním časem pro výpočet času do další ČK.

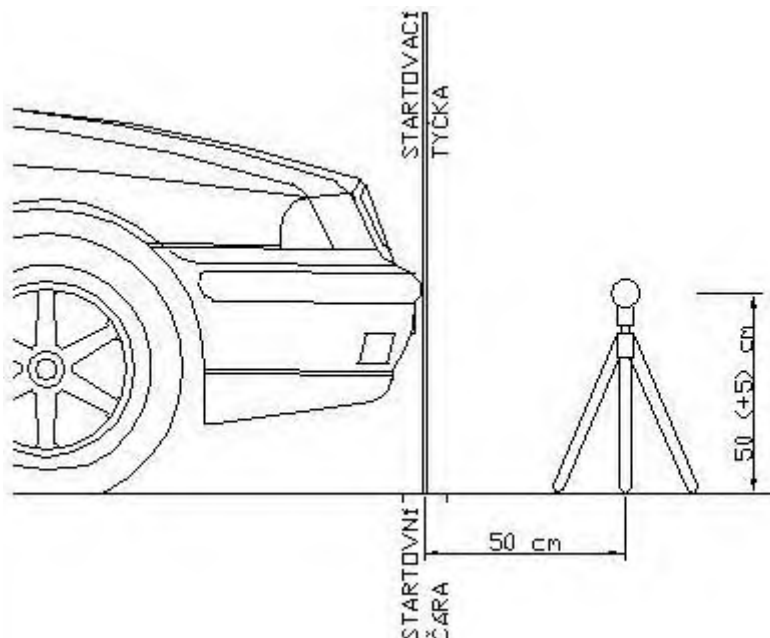
Elektronický startovní systém, který musí posádka ze startovní čáry jasně vidět, může být zobrazen jako digitální odpočítávající hodiny a/nebo jako sekvenční světelná signalizace. V každém případě musí být způsob startu popsán v ZU.

Při rally v ČR bude start do RZ prováděn pomocí elektronických digitálních (případně ručičkových) startovacích hodin umístěných na startu RZ v zorném poli jezdce i spolujezdce a spojených s fotobuňkou pro zjištění předčasných startů. Fotobuňka je umístěna 50 cm za startovní čarou ve výšce 0,5 m (+5 cm). Pro určení vzdáleností 50 cm použijte měрку v hodinách (je-li tam) nebo značení na startovací tyči.

Vozidlo musí být při startu postaveno tak, aby jeho přední část byla na úrovni startovní čáry.

V průběhu poslední minuty před startem je posádka povinna přepnout systém GPS do režimu RZ.

Po zapsání startovního času do JV, by měl být posádce JV vrácen co nejdříve, nejlépe až v minutě startovní procedury včetně připomenutí přepnutí GPS.

Start s použitím elektronických digitálních hodin

Bude použita světelná signalizace s digitálním odpočítáváním času:

39 sekund - rozsvítí se červené světlo

30 sekund - startér ukáže na startovací hodiny

10 sekund - problikne červené světlo

START - rozsvítí se zelené světlo

- po dvaceti sekundách zhasne zelené a rozsvítí se červené světlo a bude uplatněn čl. 48.4.3 SPR (vyloučení a odstavení)

Start s použitím elektronických ručičkových hodin

Činnost startéra (ČA):

30 sekund - ukáže na startovacích hodinách

15 sekund - ukáže ruční tabulkou „15“

10 sekund - ukáže ruční tabulkou „10“

5 sekund - ukáže na startovací hodiny, jejichž sekundová ručička postupně odměří posledních 5 sekund jednu po druhé

START - ihned po uplynutí posledních 5 sekund

- po dvaceti sekundách bude uplatněn čl. 48.4.3 SPR (vyloučení a odstavení)

Tam, kde se musí použít ruční startovní postup, startér po předání jízdního výkazu zpět posádce odpočítá nahlas: 30" – 15" – 10" a posledních 5 sekund po jedné. Po uplynutí posledních 5 sekund je dán signál ke startu.

Tento postup bude použit při poruše elektronického startovacího zařízení. Startér tuto skutečnost oznámí posádce a ručním postupem většinou s použitím tabulek „15“ a „10“ ji odstartuje.

V případě, že se start opozdí vinou posádky, zapíše ČA do JV nový čas startu a penalizace pak bude 1 minuta za minutu nebo zlomek minuty zpoždění.

Každá posádka, která odmítne odstartovat do RZ v určeném čase a pořadí, bude oznámena sportovním komisařům, ať se RZ koná nebo ne.

Každý vůz, který není schopen odjet ze startovní čáry do 20 sekund po signálu startu, bude považován jako odstoupený a na pokyn časoměřiče musí být odstaven (odtlačen) činovníky RZ na bezpečné místo.

V tuto chvíli se ČA nestará o tlačení vozu, podtrhne čas na pásce a do KL zapíše nedodržení startu do 20 sekund. Pokud vozidlo ze startu RZ odjede, ale z pásky je vidět, že odjelo po více než dvaceti sekundách, nahlásí ČA tuto skutečnost co nejrychleji HČA, podtrhne čas na pásce a do KL zapíše nedodržení startu do 20 s.

Pokud se nedaří vozidlo odstranit, a zdrží se start dalšího vozidla, musí ČA do KL poznamenat důvod zdržení.

Jestliže se průběh RZ zpozdí o více než 20 minut, musí být diváci před průjezdem dalšího soutěžního vozu upozorněni, že se rychlostní zkouška obnovuje. Jinak musí být rychlostní zkouška zrušena.

Je důležité, aby časoměřič neprodleně oznámil HČ předčasný start posádky a současně i skutečný čas předčasného startu z pásky hodin.

V průběhu sekce může ředitel soutěže startovní interval pro jedno nebo více vozidel z bezpečnostních důvodů dočasně změnit.

PROVEDENÍ STARTU: Jakmile soutěžní vůz dorazí do prostoru startu, ČA jej navede a ustaví v minutě před startovním časem pomocí startovní tyče tak, aby jeho přední část byla na úrovni startovní čáry (platí pro rally v ČR). Startovací tyč je součástí startovacích hodin a ČA jí musí obdržet současně s aparátů. Je dobré vyznačit si na vozovce místo startu a tam stavět startovací tyč, na stejné místo. V minutě před startem, ale ne dříve, než vůz zastaví na startovní čáře, ČA opustí toto místo (oddělá startovní tyč) a zároveň ukáže posádce startovní hodiny s odpočtem. Jakákoliv změna polohy vozidla a pohyb do času startu vozidla není povolen a bude ohlášen sportovním komisařům. V případě delegace jednoho ČA vedoucí RZ určí pořadatele, kterého ČA poučí, jak vykonávat zápis do KL a ten vykonává pouze funkci zapisovatele do KL.

ČA zapíše čas startu do JV a JV vrátí posádce až v minutě startovní procedury. Současně ji připomene přepnutí systému GPS ukázáním informační tabulky. Toto musí být hotovo nejpozději do cca 30 sekund před samotným startem, aby tento údaj mohl ČA sdělit posádce slovně, nebo za pomoci startovacích hodin. ČA po celou dobu startu vozidlo sleduje.

Pokud dojde k poruše elektronických startovacích hodin, ČA je zavře, přikryje anebo otočí, oznámí tuto skutečnost posádce a pak posádku odstartuje ručně pomocí tabulky (součást výbavy startovací aparatury).

Po odstartování vozidla zkontroluje ČA záznam startovního času na pásce (první zápis, pozor na opakované impulsy odrazem nebo odletující šotolinou), a případný předčasný start zapíše do KL a oznámí tuto skutečnost dle pokynů, které obdržel při instruktáži. Po ukončení práce na stanovišti ČA vyhodnotí KL (nezapomenout na podpis a počet průjezdů) včetně pásky z tiskárny, kde vyznačí případné předčasné starty. KL i pásky z tiskárny vloží do připravené obálky a tu předá svozu výsledků nebo odveze osobně dle pokynů HČA.

Dojde-li při startování do RZ k opožděnému startu zaviněné posádkou (pozdní nástupu na start, odmítnutí startu v daném čase a pořadí, nepřipravenost posádky atd.) zapíše tuto skutečnost ČA do KL i s udáním času, oznámí to posádce. Jedná se o neoprávněná zpoždění, která jsou penalizována. ČA oznámí tuto skutečnost HČA. Nezapomenout zkontrolovat předpokládaný čas startu se skutečným časem startu.

Je-li RZ z nějakého důvodu přerušena nebo zrušena (oprávněná zpoždění), bude každé dotčené posádce přidělen čas ředitelem rally, který bude považován za nejspravedlivější.

V případě **přerušeni RZ** zapíše ČA na startu RZ do KL poznámku o zastavení RZ a s časovými údaji uvede i všechny výjezdy zásahových a kontrolních vozidel včetně vedoucího RZ apod. s udáním přesného času, pokud možno s přesností na sekundy. KL může být důležitým podkladem při prováděném šetření (pokud možno nechat běžet fotobuňku). Doba čekání před startem RZ je neutralizována a platí režim UP.

Při definitivním **zrušení RZ** (pro všechny posádky nebo jen pro zbývající část startovního pole) přebírá stanoviště startu funkci odjezdové ČK. Vedoucí RZ nebo jeho zástupce předá ČA vlastnoručně podepsaný formulář „Oznámení o zrušení RZ“ (informační nótu). ČA toto oznámení předloží pro informaci a k podpisu všem posádkám při jejich příjezdu na stanoviště startu (podepisuje jeden člen posádky). Po zapsání času do JV a do KL odbavuje vozidla v jednodominutových intervalech do následujícího traťového úseku. Všechna označení na RZ zůstávají nezměněna.

Doporučení: podepsaný formulář o zrušení RZ převzít od vedoucího RZ ihned po příjezdu na stanoviště.

Do JV zapisuje ČA skutečný čas startu. Přeškrtně název a délku RZ a do polí pro cílový čas napíše text „RZ ZRUŠENA“. Stanoviště "Start" se mění v ČK. Posádky jsou vypouštěny v jednodominutových intervalech na průjezd tratě.

Není-li trať zrušené RZ bezpečně průjezdná, musí být na pokyn vedoucího RZ použita objízdná trasa uvedená v itineráři včetně předepsané jízdní doby, kterou zaznamená ČA do JV (zkontrolujte jízdní dobu a pokud je jiná, opravte ji v JV).

Je-li nutné použít objízdnou trasu s otáčením soutěžních vozidel v oblasti před startem RZ nebo už před ČK, může vedoucí RZ rozhodnout o přesunu odjezdového stanoviště nebo i ČK na jiné předem vybrané místo a informovat o tom ČA i posádky.

Při vyhlášení objízdné trasy vedoucím RZ, provádí ČA činnost jako v předešlém případě. Pokud je nucen změnit stanoviště, musí toto provést za pomoci pořadatelů na RZ co nejrychleji a vést řádný záznam. Při přemístování stanoviště se odjezd posádek neuskutečňuje.

POZNÁMKA

- Během jízdy na trati RZ až do STOP musí mít posádka správně upevněny ochranné přilby a bezpečnostní pásy.
- Jakákoliv jízda bez čelního skla je povolena pouze v případě, pokud jsou oba členové posádky vybaveni ochrannými brýlemi nebo použijí celoobličejovou soutěžní helmu se zavřeným zorníkem.
- Na startu RZ musí jet soutěžní vozidlo jen na čtyřech volně se otáčejících kolech s pneumatikami.

SEŘÍZENÍ TLAKU V PNEUMATIKÁCH JE POVOLENO:

- Jestliže se start do RZ pro kteréhokoliv soutěžícího zpozdí o více než 13 min.
- V přeskupení trvajícím pro kteréhokoliv soutěžícího víc než 10 min., jestliže po něm následuje RZ nebo super RZ.

9.10. LETMÝ CÍL RZ – SPR 49

RZ končí letmým cílem, kde je umístěna fotobuňka, která zaznamenává přesný čas. Letmý cíl se nachází před stanovištěm STOP ve vzdálenosti min. 200 m. Zastavení mezi žlutým návěštním znakem (praporek se šachovnicí) cíle RZ a červeným znakem Stop je zakázáno a bude oznámeno sportovním komisařům. Čas se měří na cílové čáře s použitím elektronických paprsků a toto měření je zálohováno také ručně. V cíli RZ musí být ČA na úrovni cílové čáry, která je označena znakem se šachovnicovým praporkem na červeném podkladě, a to na obou stranách cílové čáry. Žlutý znak návěští cíle umístit cca 100 m před cílem.

Činnost na tomto stanovišti vyžaduje znalost obsluhy a správnou funkčnost měřicí aparatury.

Příprava stanoviště

Po příjezdu na stanoviště je třeba co nejdříve nastavit a spustit měřicí aparaturu. Pokud umístění stanoviště nevyhovuje z hlediska bezpečnosti vaší, měřicí aparatury nebo vozidla, ihned kontaktujte HČA a prokonzultujte s ním event. možnost přemístění stanoviště.

Jde tedy i o Vaši bezpečnost. Zkontrolujte také pečlivě viditelnost žlutého návěští (šachovnice) cca 100 m před cílem a cílové červené návěští u cílové čáry.

Při práci s měřicí aparaturou postupujte přesně podle návodu, který je umístěn v kufru. Na letmém cíli používáme vždy zdvojené měření.

MĚŘENÍ ČASU V LC

- Hlavní měření – obvykle se používá souprava ALGE TIMY s aktivně připojenými funkčními fotobuňkami a se záznamem na pásku. Fotobuňky umístí časoměřič na cílovou čáru tak, aby byla minimalizována možnost poškození jezdcem nebo diváky. Fotobuňky se umísťují na pevný podklad do bezpečné vzdálenosti od projíždějících vozidel.
- Záložní měření se provádí pomocí elektronických hodin HEUER CP 520 (případně jiné vhodné) se záznamem času na pásku. Záložní měření se provádí ručním tlačítkem (externím nebo na hodinách).
- Náhradní technika se používá v případě poruchy hlavního měření. Používají se elektronické hodiny HEUER CP 520 + fotobuňky se stojany. Nezapomenout si ji vzít.
- Použití zdvojených fotobuněk lze provést jen na základě příkazu HČA.
- Hlavní i záložní hodiny musí být synchronizovány a nastaveny podle radiobudíku nebo na oficiální čas, který uveden v ZU. Telefonicky odsouhlasit čas se startem RZ.
- Měření času provádíme s přesností na 0,1 sekund

Zjištěné startovní číslo jezdce a jeho hlavní cílový čas zapíše ČA do KL a následně nahlásí pomocí pojítek (telefon, vysílačka) na stanoviště STOP. Aby nedošlo k rušení aparatury, je třeba držet vysílačku, pokud možno co nejdále od měřicí aparatury.

Jestli není možno spolehlivě přečíst startovní číslo projíždějícího vozu (v noci, či jiné ztížené podmínky), požádat stanoviště STOP o jeho zpětné nahlášení.

Naměřené časy hlavního měření se zapisují do KL. Měření času se provádí s přesností na 1/10 sekundy. Do KL je třeba zapsat i čas zřízení stanoviště a čas ukončení činnosti stanoviště. Stejně tak se do KL zapisují veškeré anomálie, které se

na stanovišti vyskytly. Před začátkem RZ se nadepíše také páska v obou tiskárnách. Pokud se na pásce tiskárny netisknou startovní čísla, je třeba je do pásky dodatečně dopsat – platí i pro záložní měření. Veškeré zápisy se provádí čitelně. Údaje se zásadně nepřepisují. Špatný údaj se jednou škrtně a správný se zapíše vedle s parafou ČA.

Případnou poruchu měření poznamená ČA do KL a co nejdříve oznámí HČA. Při poruše fotobuňky se požívají nadále ALGE s ruční obsluhou.

V případě, že dvě za sebou jedoucí posádky „hodí“ jen jeden impuls (čas) na hlavních hodinách, do stopky hlásíme stejný cílový čas obou posádek, zapíšeme do KL a kontaktujeme HČA. Zkontrolujeme čas na záložním měření, zda jsme stihli zmáčknout obě auta.

V průběhu vlastního měření platí pro ČA zákaz telefonování, mimo HČA, stanoviště STOP a eventuálně dispečink.

Při použití **MODEMU** pro přenos cílových časů se postupuje v souladu s návodem přiloženým v kufru modemu.

Při použití systému **WAP** pro přenos cílových časů se postupuje v souladu s informacemi z instruktáže WAP a s návodem přiloženým v krabičce telefonu. Předpokladem úspěchu je důsledná spolupráce se zpracovatelskou skupinou.

Po ukončení práce na stanovišti, ČA vloží KL včetně pásek z tiskárny do připravené obálky a tuto předá svozu výsledků nebo ji odveze osobně dle pokynů HČA. Měřicí aparaturu je třeba před uložením do kufru očistit. Do servisního deníku, který je uložen v kufru, zapíše ČA použití měřicí soupravy a veškeré problémy s aparátů, které se během měření vyskytly.

Při definitivním **zrušení RZ** se měření času v cíli RZ ruší. Všechna označení na RZ zůstávají nezměněna.

Případné zrušení RZ oznámí časoměřičům zástupce vedoucího RZ ze stanoviště STOP. ČA uvede tuto skutečnost do KL s udáním času. Tím činnost stanoviště CÍL pro toto kolo končí. Návěštní tabule zůstávají. Pozor, soutěžní vozidla projíždějí okolo po uzavřené trati (i když volným průjezdem).

9.11. STANOVIŠTĚ STOP – SPR 49.2

Posádka musí zastavit na stanovišti Stop označeném červeným znakem “STOP”, kde jí bude do jejího JV zapsán cílový čas (hodina, minuta, sekunda a desetina sekundy) a vypočítán čistý čas v RZ. Jestliže ČA stanoviště STOP nemohou okamžitě zapsat čas průjezdu cílem, bude posádce jízdní výkaz pouze potvrzen a zápis času bude proveden v příští neutralizaci nebo v přeskupení.

Posádka je na stanovišti STOP povinna přepnout systém GPS do režimu „přejezd“. Obsluha stanoviště jí tuto povinnost připomene.

Při příjezdu na stanoviště STOP posádka oznámí ČA:

- jízdu pod červenou vlajkou
- poskytnutí pomoci jiné posádce
- ostatní informace bezpečnostního charakteru (včetně chování diváků)

Hlášení posádky zapíše ČA do KL a nahlásí HČA.

Na stanovišti STOP se vede KL s údaji časů ze stanoviště start i cíl. Pokud nelze na letném cíli jednoznačně přečíst startovní čísla, hlásí ČA zpětně startovní číslo na LC po příjezdu jezdce na stanoviště STOP.

Na stanovišti STOP musí posádka zastavit a předložit JV. Pokud nezastaví, zapíšeme do KL startovní číslo, údaj od cíle a poznámku NEZASTAVIL a všechna další pozorování (např. spolujezdec se vrátil s JV pro zapsání času – pozor, důležité, protože nezastavení ve STOP se musí hlásit SK).

Při běžném postupu zapíše ČA do JV cílový čas a vypočítá čistý čas v této RZ. Cílový i startovní čas píšeme i do KL, kde provedeme kontrolní odpočet časů – cílového a startovního, a porovnáme s výsledným časem v JV. Výsledné časy musí být stejné.

Jakékoliv nestandardní chování posádky na stanovišti zapíše ČA do KL a podepíše se. Pokud soutěžní vozidla přijedou na stanoviště STOP v jiném pořadí, než jaké bylo nahlášeno z LC, zaznamená ČA tuto skutečnost do KL. Informuje o tomto počínání HČA.

Čistý jízdní čas RZ si většinou opisuje pořadatel na informační tabuli pro informaci jednotlivých posádek. Nezapomenout – nejdříve musíme odbavit posádku, udělat zápisy do KL a teprve potom poskytujeme informace jiným složkám či činovníkům a předáváme podklady s informacemi pro jejich další zpracování – např. wapaři.

V případě **poruchy spojení** mezi cílem a stopkou se napíše do JV do kolonky cílového času „NENÍ SPOJENÍ“ a do kolonky dosažený čas se ČA podepíše. I do kontrolní listiny napíše ČA text „NENÍ SPOJENÍ“.

Je-li **RZ zrušena** (oznámi to zástupce vedoucího RZ), měření času v cíli RZ se ruší, ale na stanovišti STOP musí všechna vozidla zastavit a předložit ČA JV k potvrzení průjezdu. Všechna označení na RZ zůstávají nezměněna. Stanoviště STOP pracuje jako PRŮJEZDNÍ KONTROLA. V jízdním výkazu je název RZ škrtnutý, v kolonce cílového času je nápis RZ ZRUŠENA a do kolonky dosažený čas se ČA pouze podepíše. Do KL zapíše startovní číslo a čas příjezdu.

Po ukončení práce na stanovišti a vyhodnocení KL, vloží ČA KL do připravené obálky a tu předá svozu výsledků nebo odveze osobně dle pokynů HČA.

9.12. KONTROLA PŘESKUPENÍ – SPR 46

Pořadatelem naplánované zastavení v režimu uzavřeného parkoviště s časovou kontrolou na vjezdu a na výjezdu, jehož účelem je dodržení časového harmonogramu rally a seřazení vozidel pokračujících v rally (sražení startovního pole).

Kontrola přeskupení je tvořena dvěma samostatnými časovými kontrolami, a to vjezdovou a výjezdovou. V těchto ČK platí stejná pravidla jako v samostatné ČK.

KP – VJEZD

- Je nezbytné mít k dispozici startovní listinu, časový harmonogram a nové jízdní výkazy do další sekce.
- U vjezdu určuje ČA čas, kdy bude posádka odjíždět z výjezdové ČK. Důležitý je čas odjezdu prvního soutěžního vozu.
- Pro první posádku platí údaj z časového harmonogramu. Ve vjezdové ČK časoměřič zapíše skutečný čas příjezdu, vyhodnotí kartu včetně penalizací a vystaví nový JV, kde stanoví čas odjezdu z přeskupení. POZOR na priority +2 min. Pro výjezd z KP zachovat intervaly podle startovní listiny.

- Všechna vozidla startují v jednodominutových intervalech, pokud není v předpisech pro dané mistrovství nebo v ZU rally stanoveno jinak.
- Vozidla z přeskupení startují ve stejném pořadí, v jakém do něj dorazila.
- Ředitel soutěže může z jakéhokoliv důvodu a s vědomím SK nařídit změnu startovního pořadí jakéhokoliv vozu. Tuto informaci obdržíme od HČA.
- Časový rozdíl mezi ČK na vjezdu do přeskupení a ČK na výjezdu z přeskupení musí být minimálně 3 minuty.

KP – VÝJEZD

- Posádka může vstoupit do uzavřeného parkoviště 10 minut před svým startovním časem.
- Vozidla z přeskupení startují ve stejném pořadí, v jakém do něj dorazila s výjimkou nočního přeskupení a začátku Power stage (pokud je organizována). Ředitel soutěže může z jakéhokoliv důvodu a s vědomím SK nařídit změnu startovního pořadí jakéhokoliv vozu. Tuto informaci obdržíme od HČA.
- Časový rozdíl mezi ČK na vjezdu do přeskupení a ČK na výjezdu z přeskupení musí být minimálně 3 minuty.
 - Seřízení tlaku v pneumatikách je povoleno v přeskupení trvajícím pro kteréhokoliv soutěžícího víc než 10 minut, jestliže po něm následuje rychlostní zkouška nebo super RZ.

Do vjezdové, stejně jako do kterékoli ČK na trati, může vjet i několik vozidel v jedné minutě. Ve většině případů se ve vjezdové ČK vyměňují JV za nové. Předjezdcům (start. č. 000, 00 a 0) vždy vydat JV a zapsat čas.

Po příjezdu do KP dostanou posádky instrukce o svém startovním čase. Pak musí svůj vůz odstavit podle pokynů pořadatelů. Všechny posádky musí být k dispozici v zóně pro autogramy v blízkosti ČK a přístupné pro diváky.

DODATEK PRO ČR

Přeskupení (včetně sociálního zázemí) má být umístěno v těsné blízkosti servisní zóny. Při nepříznivém počasí v UP mohou posádky se souhlasem ředitele zůstat ve vozidlech.

Je-li do přeskupení v průběhu etapy výjimečně povolen předčasný příjezd, pak vozy z přeskupení odstartují v pořadí popsaném v ZU. O startovním pořadí z takového přeskupení informuje časoměřiče HČA.

Při zpoždění posádky na výjezdu z přeskupení o více než 15 min oproti předepsanému času, nebude této posádce povolen výjezd z KP – nebude ji předán nový JV do další etapy, sekce – nutno konzultovat s HČA, toto zpoždění nemusí být zaviněno jen posádkou a v tom případě by posádka mohla pokračovat v soutěži.

10. SUPER RZ – SPR 51

Jestliže startuje najednou více vozů než jeden, musí být tvar trati v místech startu stejný. Pro každý vůz se musí použít stejný startovní postup. Je povoleno posunout startovní čáru, ze které vozy startují tak, aby délka jízdy byla z různých startovních míst stejná.

Zařazení Super RZ do trati rally je libovolné.

Specifické předpisy pro průběh, startovní pořadí a časové intervaly Super RZ závisí zcela na úvaze organizátora. Tyto informace musí být uvedeny v ZU rally.

Musí být zaveden systém červených vlajek nebo červená světla, která signalizují závodníkům, aby zastavili nebo zpomalili.

ČA na super RZ se musí seznámit s konkrétními ZU a způsob práce projednat před soutěží s HČA.

11. OKRUHOVÉ RZ – SPR 51.5

Okruhové RZ se považují za Super RZ. V těchto RZ se stejná trať nebo její část projíždí několikrát za sebou, to znamená, že mají více kol.

Uspořádání vjezdu, startu, cíle, stop a výjezdu musí být provedeno tak, aby nevznikala možnost střetu vozidel. Způsob jízdy a činnosti na okruhové RZ musí být upřesněn v ZU. Na výjezdu z okruhové části RZ musí být umístěn rozhodčí fakt. ČA měří všechny průjezdy jednotlivými koly okruhových RZ (neplatí pro zkoušky polookruhové).

Posádka, která neodjede plný počet kol, obdrží za každé nedokončené kolo penalizaci uvedenou v ZU. Posádce, která ujede více kol, než je předepsaný počet, bude započítán skutečný čas za všechna odjetá kola.

Posádky, kterým byla vyvěšena červená vlajka, pokračují sníženou rychlostí až k výjezdu z okruhu a potom ihned odjedou ke stanovišti STOP. Ředitel jim přidělí náhradní čas.

Nedodržení předpisů pro okruhové RZ nebo prokazatelné zkrácení trati bude oznámeno SK.

VYBAVENÍ STANOVIŠTĚ

- Světelný semafor. Trvale rozsvícené červené světlo, zelené pouze držením stisknutého tlačítka. Intenzita červeného i zeleného světla musí být dostatečná i za slunečného počasí (výhodou je stínění proti okolnímu světlu).
- Hlavní a záložní měření s fotobuňkami. Vzhledem k letnému startu se použijí pouze fotobuňky napojené na měřicí přístroje.
- Volitelně potom WAP přenos a radiobudík pro snadnější sledování času startérem. Ostatní výbava a zajištění je shodné se standardním startem RZ.

11.1. **Organizace startu**

Vzhledem k potřebě 5 vteřin přípravy posádky do startu, musí průjezd posádky ve sledované příjezdové části trati trvat min. trojnásobek tohoto času, tedy 15 vteřin. Nelze-li tuto podmínku dodržet, umístí se na příjezdovou část zpomalovací retardéry nebo se sledovaná část prodlouží dalším signalistou(y). Ten signalizuje výhradně zdvižením žluté

vlajky (paže nemusí být na dálku vidět). Svůj post má ve spolehlivém dohledu prvního signalisty. Nesmí být však v zorném poli projíždějící posádky, protože jiná vlajka, než červená není na RZ přípustná. Podmínky kladené na dalšího signalistu jsou stejné jako u signalisty-časoměřiče.

Dohodne-li se pořadatel s hlavním časoměřičem, může obsadit všechny funkce signalistů. V takovém případě přebírá i zodpovědnost za sledování příjezdové části trati. Při výběru míst postů signalistů je potřeba vzít v úvahu spolehlivou dohlednost s ohledem na počasí, překážky, zvířený prach apod.

Veškerá signalizace je z bezpečnostních důvodů výhradně vizuální (zdvížená paže, žlutá vlajka, popř. druhý semafor), akustická (hlas, vysílačka, píšťalka) je nepřípustná.

Na startu okruhové RZ musí být zdvojené měření, poněvadž se nespustí na celé minuty: hlavní s aktivní fotobuňkou + záložní ruční měření.

Start s použitím semaforu (okruhová a polokruhová RZ)

- Proběhne-li start v předpokládaném časovém intervalu (cca 1 min.), ukáže ČA 5 vteřin před rozsvícením zeleného světla posádce tabulku s číslem 5.
- V případě potřeby delšího časového intervalu než lze předpokládat, ukáže ČA posádce nejdříve tabulku STOP a následně pak 5 vteřin před rozsvícením zeleného světla tabulku s číslem 5.
- Posádka nesmí odstartovat na červené světlo semaforu.
- Detailní popis startu bude součástí ZU.

Při poruše semaforu použije časoměřič startování rukou. Drží posádku na čáře tabulkou STOP a následně pak 5 vteřin před pokynem k startu tabulku s číslem 5. Není-li možný bezpečný výjezd, změní tabulku s číslem 5 na STOP a postup opakuje. Po 5 vteřinách ukáže vodorovným pohybem ruky ve směru startu.

11.2. ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNÉHO VJEZDU A VÝJEZDU POSÁDKY

Start je realizován tříčlenným týmem časoměřičů: signalista, startér a zapisovatel.

Signalista

Při okruhové a polookruhové RZ musí být zajištěno bezpečné vjetí startovaných posádek do okruhu, na kterém se již pohybují odstartované posádky. Proto musí být příjezdová část trati sledována signalistou, který startérovi signalizuje volnou trať dle předchozí domluvy (smluvený signál). Lze také signalizovat obsazenou trať zdviženou paží (posádka přijíždějící po okruhu). Vlajku nelze použít, protože v RZ je užití jiné barvy než červené vyloučené. Je důležité domluvit se systému signalizace.

Činnost signalisty je náročná na pozornost a soustředění. Vyžaduje spolehlivého a zkušeného časoměřiče. Po dobu startování do okruhové a polookruhové RZ musí být signalista v neustálém očním kontaktu se sledovaným prostorem a nesmí se nechat rozptylovat okolím.

Startér

Provádí ustavení posádky na startovní čáru, startovní proceduru včetně ovládní semaforu. Podává jízdní výkazy zapisovateli a nazpět posádce. Při vydávání pokynů tabulkou nebo startu semaforem sleduje signalistu, zda je trať volná k odstartování.

Komunikuje s dispečinkem, hlavním časoměřičem a vedoucím RZ. Startér dává pokyn ke startu do okruhu semaforem přepnutím z červeného světla na zelené. Dbá na to, aby nebyla ohrožena ani omezena posádka přijíždějící po okruhu a také posádka startující. Pokud kolem nás projede vozidlo, neměli bychom za ním startovat další vozidlo dříve než za 10-15 sekund.

Zapisovatel

Zapíše posádce předpokládaný čas startu do JV. Po odstartování posádky opíše čas startu z měřících hodin do kontrolní listiny. Je-li používán přenos časů systémem WAP, pošle zapsaný čas na zpracování. Komunikuje s dispečinkem, hlavním časoměřičem a vedoucím RZ.

U polookruhové RZ je cíl již mimo okruh. Jsou měřeny a evidovány všechny průjezdy startem. Cíl je měřen samostatně. U polokruhových RZ provádí výpočet dosaženého času zpracovatelská skupina a o dosaženém času informuje časoměřiče na stanoviště stop. Časoměřič nezapisuje do JV čas průjezdu cílem (toto políčko bývá v JV vynecháno anebo proškrtnuto), ale vypisuje pouze dosažený čas.

Po ukončení práce na stanovišti, vloží ČA vyhodnocené KL do připravené obálky a tu předá svozu výsledků nebo odveze osobně dle pokynů HČA.

12. SERVIS – SPR 56

Od první ČK dále může být servis soutěžních vozů prováděn jen v servisních parkovištích.

Členové posádky soutěžních vozů mohou vykonávat servisní práce kdekoli vyjma míst, která jsou pro tuto činnost zakázána a jen pomocí prostředků a dílů vezených ve vozidle a bez jakékoliv cizí fyzické pomoci.

V případě, že vůz není schopen odjet a být řízený vlastní silou z UP do servisní zóny, činovníci, pořadatelé nebo týmoví pracovníci mají dovoleno tlačít nebo táhnout vozidlo do svého servisního místa.

12.1. SERVISNÍ ZÓNA – SPR 57

Během rally musí být zřízena jedna hlavní servisní zóna. Servisní zóny jsou tvořeny časovou kontrolou na vjezdu a výjezdu (*vzdálenost 25 m se snižuje na 5 m*). Označení servisní zóny viz Příloha 16.4. Uvnitř servisní zóny je povoleno, aby pořadatelé, činovníci nebo týmoví pracovníci tlačili, převáželi nebo táhli závodní vůz.

Předepsaná doba, po kterou může každý vůz zůstat v servisní zóně:

- 15 min. před první RZ každé etapy následující po nočním přeskupení
- 30 min. mezi dvěma skupinami RZ
- 45 min. na konci každé sekce před nočním přeskupením (*při MČR může být organizován i ráno bez večerního servisu*)
- 10 min. před koncem rally (*pro MČR a RSS není povinná*)

12.2. FLEXI SERVIS – SPR 59

Flexi servis = 45 minut umožňuje přesunutí soutěžních vozů z UP do sousední servisní zóny, se společnými vjezdovými a výjezdovými ČK. Veškerá specifikace musí být zveřejněna v ZU. Technické kontroly trvající 10 min. musí být zahrnuty do UP před flexi-servisem. Provozní okno flexi-servisního času od příjezdu prvního vozu do servisní zóny je ponecháno na uvážení pořadatele, ale musí být zaznačeno v harmonogramu rally.

Provoz flexi-servisu:

- Posádky nejprve vjedou v daném čase do UP. Pak mohou vjet do servisní zóny, nebo ponechat svůj vůz v UP.
- Pověřený zástupce soutěžícího může převést soutěžní vůz z UP do servisní zóny a zpět jen jednou a musí přitom respektovat všechny formality týkající se předložení JV a příslušných penalizací. Toto ustanovení neplatí, když mezi servisní zónou a UP je traťový úsek (viz Příloha 16.5.).
- Soutěžní vůz se může do UP vrátit před uplynutím 45 min. bez penalizace.
- Posádka, která nechce využít možnosti flexi servisu, musí přesto do něj vjet a poté hned ze servisu vyjet přes výjezdovou ČK přímo do UP.

13. CÍL SOUTĚŽE

V cíli soutěže bývá ČK umístována před cílovou rampou.

Předčasný příjezd je povolen za předpokladu, že je to uvedeno v ZU. Při mistrovství ČR je předčasný příjezd do cíle rally povolen, není-li v ZU stanoveno jinak. Do JV i KL zapisujeme skutečný čas příjezdu posádky do ČK.

Posádky jsou povinny odevzdat vůz do UP v předepsané době. Proto se v cíli rally na vjezd do UP zřizuje ČK s licencovaným časoměřičem.

14. MĚŘÍCÍ APARATURA

Na stanovištích start do soutěže, ČK, start do RZ a letmý cíl RZ používají ČA při své činnosti elektronickou měřicí aparaturu pro měření času.

Po instruktaži si ČA převezmou měřicí aparáty, u kterých si zkontrolují jejich kompletnost a funkčnost. Po převzetí časoměrné aparatury zodpovídá ČA za tuto aparaturu až do jejího vrácení. Pokud si ČA není jistý, že měřicí aparáty ovládá v dostatečné míře, nechá se před nástupem na stanoviště proškolit.

Pokud je to nutné, dejte hodiny nabít. U vícedenních akcí dejte nabít každý večer.

Při instalaci měřicí aparatury zvolte takové místo, aby byla minimalizována možnost poškození projíždějícími jezdci nebo diváky a aby aparatura byla chráněna před škodlivými povětrnostními podmínkami (deštěm, přímým sluncem, větrem).

Při práci s měřicí aparaturou postupujte přesně podle návodu, který je umístěn v kufru. Návodů na obsluhu hodin ALGE TIME, Heuer CP520 a další důležité odkazy na obsluhu hodin lze nalézt na webových stránkách:

<https://www.autoklub.cz/motorsport/automobily/komise/informacni-vestnik-casomericu-acr/>

ČA, který pracuje s jakýmkoliv aparát, je povinen provést po skončení činnosti zápis do servisního sešítu o funkci aparatury, poškození a o případných potížích s ní. Tento sešitek je v kufru s aparát.

Aparaturu odevzdávejte očištěnou a řádně uloženou v daných kufrech, tak jak jste ji převzali.

V případě poškození aparátů soutěžním vozidlem, nebo jiným účastníkem, je ČA povinen zapsat startovní číslo nebo SPZ vozidla a co nejdříve nahlásit buď HČA nebo obsluze aparatury. Doporučujeme místo kolize nafotit. Tyto údaje také zapsat do servisního deníku a při předání toto sdělit obsluze aparatury.

15. PŘÍLOHY

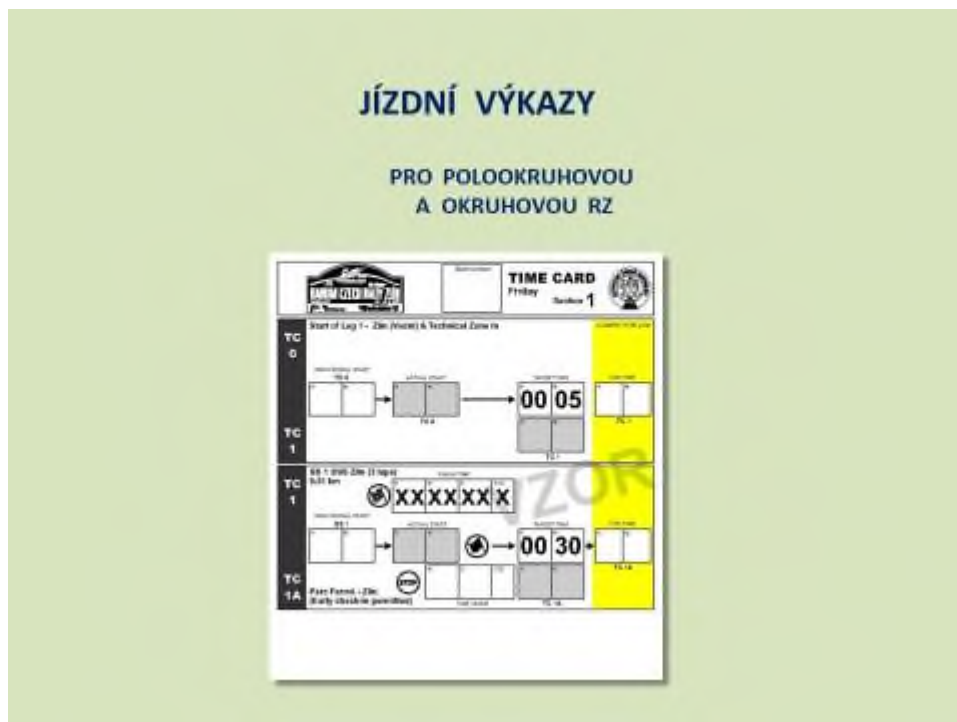
15.1. JÍZDNÍ VÝKAZ – VZORY

JÍZDNÍ VÝKAZ - VZORY

The image displays three columns of 'TIME CARD' forms for Rally Sweden, each representing a different stage and day. Each form includes the event name, stage number, and day, along with a grid for recording time and a yellow vertical bar on the right. The forms are as follows:

- Column 1: Rally Sweden, Stage 1, Friday 12.1.2019**
 - TC 08: Programming Unit 1 (Sweden & R) - 00:40
 - TC 4C: Sweden & R - 01:37
 - TC 5: SS 1 (Sweden & R) 17.40 km - 01:20
 - TC 6: SS 2 (Sweden & R) 20.00 km - 00:48
- Column 2: Rally Sweden, Stage 2, Friday 13.1.2019**
 - TC 7: SS 1 (Sweden & R) 15.40 km - 01:03
 - TC 8: SS 2 (Sweden & R) 18.00 km - 00:26
 - TC 8A: SS 2 (Sweden & R) 18.00 km - 00:10 (P1 and P2 Drivers Only)
- Column 3: Rally Sweden, Stage 3, Saturday**
 - TC 3A: Programming Unit 2 (Sweden & R) - 00:03 and 00:20
 - TC 3B: Programming Unit 2 (Sweden & R) - 00:40
 - TC 4: SS 1 (Sweden & R) 17.40 km - 00:50
 - TC 5: SS 2 (Sweden & R) 20.00 km - 00:50
 - TC 5A: Programming Unit 3 (Sweden & R)

15.2. JÍZDNÍ VÝKAZ – OKRUHOVÁ A POLOOKRUHOVÁ RZ

15.3. OBLASTI KONTROL

ZNAČENÍ KONTROL

Druh kontroly	OBLAST KONTROLY Průměr značky 60 x 70 cm		
	→→→→→ Směr jízdy	←←←←← Směr jízdy	→→→→→ Směr jízdy
	ŽLUTÝ ZNAK Začátek oblasti kontroly	ČERVENÝ ZNAK Konec oblasti kontroly - zastávka	BILOUŠÍ ZNAK Konec oblasti
PRŮJEZDNÍ KONTROLA	25 m min	25 m	
ČASOVÁ KONTROLA	25 m min	25 m	
ČK - výhled na SERVISNÍ ZÓNY	5 m	5 m	
ČK - výhled na SERVISNÍ ZÓNY	5 m	5 m Průměr oblasti 100 x 100 cm	
ČASOVÁ KONTROLA A START RZ	25 m min	25 m 25 m	
CIL RZ	100 m	25 m Průměr 200 x 100 cm 25 m	
OSTATNÍ STANDARDNÍ ZNAKY FIA PRO RALLY Průměr značky 60 x 70 cm			
	BÍLÝ ZNAK ŽLUTÝ PODKLAD *	BÍLÝ ZNAK MODRÝ PODKLAD *	
ČASOVÝ BOD			
PRŮJEZDNÍ BOD			
SERVISNÍ ZÓNA			
MEZILÍNI ZÓNA			
RADIOBOD			
LÉKAŘSKÝ BOD			
SAKOTA			

Časová kontrola	Start RZ	Cil RZ
Služba značky: ŽLUTÁ, Červená kontrola: ČERVENÁ	Služba značky: ČERVENÁ	Služba značky: ŽLUTÁ, Červená kontrola: ČERVENÁ
Stop RZ	Průjezdni kontrola	Mezilíni Zóna
Služba kontroly: ČERVENÁ	Služba značky: ŽLUTÁ, Služba kontroly: ČERVENÁ Začátek značení a kontroly pneu	Služba kontroly: MODRÁ
Začátek servisní zóny	Začátek značení a kontroly pneu	Začátek tankovací zóny
Služba kontroly: MODRÁ	Služba kontroly: MODRÁ	Služba kontroly: MODRÁ
Radiobod	Bezpečnostní lékařský bod	Konec oblasti kontroly
Služba značky: ŽLUTÁ, Služba kontroly: MODRÁ	Služba značky: ŽLUTÁ, Služba kontroly: MODRÁ	Služba kontroly: MODRÁ

15.4. SERVISNÍ ZÓNA

OZNAČENÍ SERVISNÍ ZÓNY

ZÓNA KONTROLY PNEU

5 m

5 m

ZÓNA ZNAČENÍ PNEU

TANKOVACÍ ZÓNA

5 m

5 m

ZÓNA KONTROLY PNEU

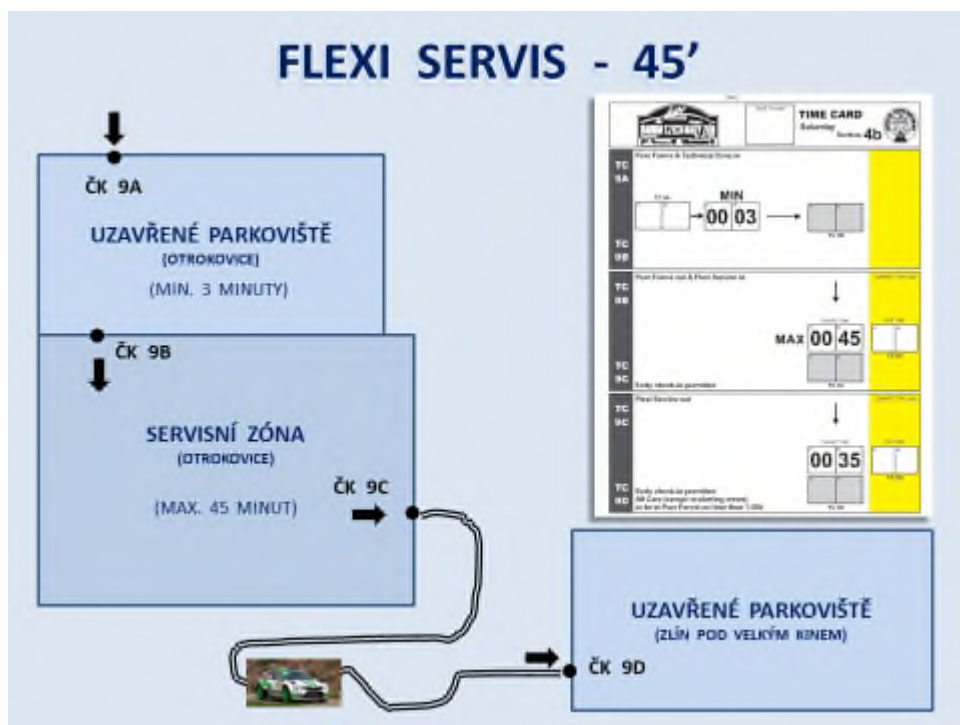
TANKOVACÍ ZÓNA

5 m

5 m

- OZNAČENÍ KONTROL STANDARDNÍ
- VZDÁLENOST U ČK SKRÁCENA NA 5m

15.5. FLEXI SERVIS

15.6. DOPORUČENÝ SEZNAM VYBAVENÍ ČASOMĚŘIČE

- **PVC folie** (pro chránění měřící aparatury nebo pracoviště před deštěm)
- **Sešivačka, kancelářské sponky**
- **Campingový stůlek a židličky**
- **Velký deštník nebo slunečník**
- **Baterka**
- **Nezbytné nářadí** (velký a malý šroubovák, kapesní nůž, kleště aj.)
- **Vhodné oblečení odpovídající roční době**
- **Nepromokavá pláštěnka**
- **Potraviny a nápoje na celý den**

Doufáme, že budete mít na pracovišti všechno připraveno od pořadatele a z tohoto seznamu nic nebudete potřebovat, ale co kdyby.